

ŠKOLENIE UBYTOVANÝCH

**O OCHRANE PRED POŽIARMI
O BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA
O CIVILNEJ OCHRANE**

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Spracované v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov a interných predpisov STU.

Oboznámenie sa so všeobecnými požiadavkami ochrany pred požiarmi v objektoch a priestoroch ŠDaJ STU v Bratislave

Povinnosti zamestnancov a ubytovaných v prípade vzniku požiaru vymedzujú **Požiarne poplachové smernice**.

Organizáciu evakuácie osôb z objektov zasiahnutých alebo ohrozených požiarom upravuje **Požiarny evakuačný plán**.

Táto dokumentácia je umiestnená na vstupoch na jednotlivé podlažia objektov ŠD tak, aby bola čitateľná, viditeľná a trvalo prístupná všetkým osobám, a na ohlasovniach požiarov ŠD.

1) POŽIAR

Požiar je každé nežiaduce horenie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je usmrtená alebo zranená fyzická osoba alebo uhynuté zviera; požiar je tiež nežiaduce horenie, pri ktorom sú ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb, zvieratá, majetok alebo životné prostredie.

2) POMOC PRI ZDOLÁVANÍ POŽIARU

Každý kto spozoruje požiar je povinný:

- a) **vykonať** nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- b) **uhasiť** požiar ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šíreniu,
- c) **ohlásiť** požiar bez zbytočného odkladu na ohlasovňu požiarov v objekte.

3) OHLASOVŇA POŽIAROV

Ohlasovňa požiarov je zriadená na každej vrátnici v objektoch študentských domovov (ďalej len „ŠD“) a je viditeľne označená nápisom **OHLASOVŇA POŽIAROV**.

4) SPÔSOB VYHLASOVANIA POŽIARNEHO POPLACHU

Zamestnanec, alebo ubytovaný študent, ktorý spozoruje požiar je povinný požiar uhasiť dostupnými prostriedkami. Pokiaľ to nie je v jeho silách a schopnostiach, alebo je požiar v rozsiahlom štádiu horenia urýchlene oznamuje požiar na ohlasovňu požiarov v objekte ŠD **osobne, telefonicky, alebo tlačidlovým hlásičom**. Ohlasovňa požiarov vyhlasuje požiarne poplach pre osoby v ohrozených priestoroch domácim rozhlasom hlásením „**HORÍ**“.

5) POŽIARNY TLAČIDLOVÝ HLÁSIČ

Požiarne tlačidlové hlásiče slúžia na oznámenie požiaru a sú prepojené s ohlasovňou požiaru. Je to tlačidlo pod ochranným sklíčkom v červenej krabičke umiestnené na stene. Po rozbití sklíčka

a stlačení tlačidla spustíte alarm. V niektorých objektoch ŠD sú tlačidlové hlásiče vybavené mikrofónom a umožňujú hlasovú komunikáciu s ohlasovňou požiaru – vrátnicou.

6) PRIVOLANIE JEDNOTKY HASIČSKÉHO A ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HL. MESTA SR BRATISLAVY je nutné nahlásiť:

- a) číslo telefónu, z ktorého sa požiaru ohlasuje,
- b) meno osoby, ktorá hlási vznik požiaru,
- c) názov a adresu objektu, v ktorom vznikol požiar,
- d) o aký druh požiaru sa jedná, počkať na spätné overenie.

7) VYHLÁSENIE EVAKUÁCIE

Stála služba na ohlasovni požiarov po prijatí oznámenia o vzniku požiaru a preverení situácie vyhlasuje evakuáciu. **Vyhlásenie sa vykonáva domácim rozhlasom.** Môže byť vyhlásená súčasná evakuácia (všetci naraz) alebo postupná evakuácia (po poschodiach, po blokoch).

8) EVAKUÁCIA Z OHROZENÉHO OBJEKTU

- a) evakuáciu osôb z objektu bude riadiť v pracovnom čase vedúci zamestnanec ŠD. V mimopracovnom čase službukonajúca vrátna služba,
- b) osoby sa budú evakuovať v smere vyznačených evakuačných ciest cez chodby, schodiská najkratšou cestou k východu z objektu **na voľné priestranstvo**,
- c) evakuované **osoby sa sústredia** na zhromažďovacie miesto, tak aby neboli ohrozené ohňom ani dymom a neprekážali pri zásahu hasičskej jednotke,
- d) pri evakuácii je **prísne zakázané použiť výťahy**,
- e) evakuáciu treba vykonať samostatným odchodom, vyvedením, v prípade potreby pomocou požiarnych vysokozdvížných plošín a požiarnych rebríkov jednotky HaZÚ hl. mesta SR Bratislavy,
- f) po vyhlásení požiarneho poplachu a evakuácie je zakázané vracat' sa do izieb a priestorov objektov ohrozených požiarom až do odvolania,
- g) materiál a osobné veci je možné evakuovať len na základe pokynu veliteľa zásahu,
- h) do priestorov objektu je možné vstúpiť po zásahu až na základe pokynu zodpovedného zamestnanca ŠD,
- i) pri zdravotných ťažkostiach následkami účinkov požiaru je potrebné **informovať riadiaceho evakuácie**, ktorý zabezpečí prvú pomoc.

9) DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

Integrovaný záchranný systém SR	112
Hasičská a záchranná služba	150
Záchranná zdravotná služba	155
Polícia	158

10) V SÚLADE SO ZÁKONOM NR SR Č. 314/2001 Z.Z. O OCHRANE PRED POŽIARMÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A UBYTOVACÍM PORIADKOM JE V ŠD STU A V ZMYSLE PREDCHÁDZAŤ POŽIAROM JE ZAKÁZANÉ

- a) fajčiť alebo používať otvorený oheň v objektoch a priestoroch ŠD,
- b) vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov v areáli ŠD,
- c) zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu,
- d) nechávať tepelné elektrické spotrebiče bez dozoru,
- e) používať elektrické spotrebiče ktoré sú zakázané používať na izbách v ŠD,
- f) poškodzovať, zneužívať alebo sťažovať prístup k prenosným hasiacim prístrojom, požiarnym vodovodom - hydrantom,
- g) poškodzovať zariadenie elektrickej požiarnej signalizácie EPS a domáceho rozhlasu,
- h) poškodzovať núdzové osvetlenie,
- i) poškodzovať dokumentáciu ochrany pred požiarimi, ktorá je rozmiestnená na jednotlivých podlažiach ŠD (Požiarne poplachové smernice, Požiarne evakuačný plán, bezpečnostné značenie – piktogramy, značenie únikových ciest),
- j) ukladať predmety na chodby a schody a tým zatarasovať únikovú cestu,
- k) vyvolať bezdôvodne požiarne poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku, alebo zneužiť linku tiesňového volania.

11) K PRVOTNEJ RÝCHLEJ LIKVIDÁCII VZNIKAJÚCEHO POŽIARU SLUŽIA POŽIARNO-TECHNICKÉ ZARIADENIA: PRENOSNÉ HASIACE PRÍSTROJE A POŽIARNE VODOVODY - HYDRANTY.

V záujme vlastnej bezpečnosti je dôležité oboznámenie sa:

- a) s rozmiestnením prenosných hasiacich prístrojov a so spôsobom ich použitia,
- b) s rozmiestnením požiarnych vodovodov - hydrantov a so spôsobom ich použitia,
- c) s rozmiestnením spojovacích prostriedkov, požiarnych tlačidlových hlásičov, tlačidiel a senzorov EPS (ŠD Mladost').

12) HASIACE PRÍSTROJE

Hasiace prístroje sú rozmiestnené na vstupe na podlažia objektov ŠD a na vrátnicach – ohlasovniach požiarov. Stanoviská prenosných hasiacich prístrojov sú označené piktogramom. Na každom prenosnom hasiacom prístroji je uvedený návod na použitie a určenie triedy požiaru na ktorý je vhodný. **Každý hasiaci prístroj sa spúšťa vytiahnutím poistky a zatlačením pákovej spúšte.**

13) PRÁŠKOVÝ PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy A, B, C. Práškové hasiace prístroje sú vhodné na hasenie všetkých typov požiarov – pevné látky, kvapaliny, plyny a elektrických zariadení pod elektrickým prúdom. Prístroj pri hasení neatáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu. Nevhodný na jemnú mechaniku a elektroniku.

14) VODNÝ PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy A. Vhodný iba na hasenie pevných látok napr. drevo, papier, slama, uhlie, textil, guma, plasty, potraviny. Prístroj pri hasení neatáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu. Nevhodný na hasenie: farieb, lakov, tukov, voskov, horľavých plynov.

15) CO₂ - Snehový PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy B a C a elektrických zariadení všetkých druhov pod elektrickým prúdom napr. na hasenie elektroniky, výpočtovej techniky, elektrického vedenia a rozvodní, potravín, horľavých plynov, kvapalín aj tuhých látok. Je vhodný aj na hasenie elektrických zariadení pod el. prúdom. Nevhodný na sypké látky, tuhé látky typu dreva, textílií či uhlia.

V tlakovej nádobe hasiaceho prístroja sa nachádza skvapalnený oxid uhličitý pod tlakom až 16MPa, pri vypúšťaní sa ochladzuje, pričom asi 20% sa mení na tuhú fázu, tzv. suchý ľad o teplote -78,5°C. Pri hasení hrozí akútne riziko omrzlín, kvôli nízkej teplote hasiacej zmesi.

16) POŽIARNE VODOVODY - HYDRANTY

Hydrantové zariadenie sa skladá z hydrantovej skrine, hadice max. 20m dlhej, uzatvárateľnej prúdnice, uzatváracieho ventilu a pevnej polospojky.

Hydranty sú rozmiestnené na podlažiach objektov ŠD. Skrinky požiarneho hydrantu sú uzamknuté a kľúče od zámku sú uložené na vrátnici ŠD.

Hasiť je možné až po vypnutí elektrickej energie v ohrozenej časti objektu ŠD. Požiarnym hydrantom hasia minimálne 2 osoby. Po otvorení skrinky skontrolujeme spoje. Pri tvarovo nestálej hadici (starší typ) zhodíme namotanú hadicu na podlahu. Uchopíme prúdnicu a behom k požiaru roztiahneme hadicu. Otvoríme ventil hydrantovej skrinky, otvoríme prúdnicu a vykonáme hasebný zásah.

17) HLAVNÉ VYPÍNAČE

Hlavné vypínače elektrických zariadení sú označené bezpečnostným označením HLAVNÝ VYPÍNAČ, POZOR ELEKTRICKÉ ZARIADENIE. Uzávery vody sú označené bezpečnostným označením HLAVNÝ UZÁVER VODY, Hlavný uzáver plynu je označený bezpečnostným označením HUP.

Dokumentácia rozmiestnenia hlavných vypínačov elektrickej energie a uzáverov vody a plynu je uložená na ohlasovni požiarov. Vypínať hlavné uzávery môžu len oprávnené osoby.

18) SPOJOVACIE PROSTRIEDKY – TELEFÓN

Mobilný telefón má u seba vrátna služba na ohlasovni požiarov – vrátnica objektu ŠD:

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA

Spracované v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a interných predpisov STU.

Opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

1) UBYTOVANÝ JE POVINNÝ DODRŽIAVAŤ:

- a) povinnosti a zákazy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia. Zo zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov dodržiavať zásady bezpečného správania sa, zásady ochrany zdravia a zásady bezpečnej práce.
- b) zákaz fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom vo všetkých vnútorných a vonkajších priestoroch objektov. Porušenie tohto zákazu sa považuje za ubytovací priestupok, na základe ktorého vedenie ŠD STU vyvodí voči ubytovanému dôsledky v súlade s ubytovacím poriadkom.
- c) zákaz držať a užívať omamné látky a psychotropné látky v objektoch aj areály,
- d) rešpektovať a dodržiavať bezpečnostné a zdravotné označenia, ktoré sa vzťahujú na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytujú pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, piktogramu, symbolu a farby. Značky sa používajú na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov a únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci, ako aj na umiestnenie prostriedkov na hasenie požiarov,
- e) zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie a zákaz vstupovať na strechy a terasy objektov,
- f) dodržiavať zásady bezpečnej práce na elektrických zariadeniach, za elektrické zariadenie sa považuje zariadenie na premenu akejkoľvek energie na elektrickú energiu, prenos elektrickej energie, premenu elektrickej energie na inú energiu, t. z. neprenosné, pripevnené, prenosné a zariadenia držané v ruke (ďalej len elektrické zariadenie).

2) UBYTOVANÉMU JE ZAKÁZANÉ:

- a) zákaz používania nepovolených tepelných elektrických spotrebičov predovšetkým variče, el. špirály, ohrievače a iné,
- b) zasahovať do akéhokoľvek elektrického zariadenia s výnimkou zariadení pripojených na bezpečné napätie alebo bezpečný prúd,
- c) pracovať na nekrytých živých častiach elektrického zariadenia a dotýkať sa týchto častí priamo alebo akýmkoľvek predmetom,
- d) vyradovať z činnosti bezpečnostné, ochranné a poistné zariadenia,
- e) ovládať elektrické zariadenie nebezpečným spôsobom,
- f) používať a opravovať chybné a poškodené elektrické zariadenia.

3) UBYTOVANÝ JE POVINNÝ:

- a) pri obsluhu elektrických zariadení postupovať podľa návodu na obsluhu a inštrukcií vydaných výrobcom a podľa stanovených pokynov,
- b) starať sa o to, aby elektrické zariadenia neboli preťažované alebo poškodzované, aby elektrické zariadenia a rozvody boli vždy voľne prístupné a nezaložené, aby z ich blízkosti boli odstránené ľahko aj ťažko zápalné horľavé látky a predmety ohrozujúce elektrické zariadenia a rozvody mechanickým, tepelným, chemickým a iným poškodením,
- c) ihneď odpojiť chybné elektrické zariadenia elektrickej energie a závalu zaznamenať v knihe závad na vrátnici (za chybné zariadenie sa považuje napr. páchnuce po spálení, dymiace, neobvykle hlučné, s nárazovým chodom, silným hučaním, trhavým rozbehom, s poškodenou izoláciou, iskriace).

4) UBYTOVANÝ SA ZAVÄZUJE:

- a) budem sa riadiť ubytovacím poriadkom ŠD STU,
- b) budem dodržiavať predpisy a opatrenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi,
- c) budem si počínať tak, aby som svojim konaním neohrozil/a/ život a zdravie sebe ani iným, budem sa vždy riadiť základnými pravidlami bezpečnej práce a bezpečného správania sa a tak predchádzať úrazom,
- d) budem používať len povolené a bezchybné elektrické spotrebiče,
- e) ak zistím nedostatok, ktorý by mohol ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, bezodkladne to oznámim službe na vrátnicu,
- f) nebudem fajčiť ani manipulovať s otvoreným ohňom v priestoroch objektu ŠD,
- g) v kuchynke nenechám bez priameho dozoru zapnuté žiadne spotrebiče a budem rešpektovať zákaz používania nepovolených elektrických spotrebičov (variče, ohrievače.....) na izbách,
- h) oboznámim sa požiarnymi poplachovými smernicami, požiarnym evakuačným plánom, ktoré sú umiestnené na dostupných miestach. V prípade vzniku požiaru sa budem riadiť ich pokynmi a nebudem ich poškodzovať,
- i) nebudem poškodzovať vecné prostriedky ochrany pred požiarmi – prenosné hasiace prístroje, požiarné vodovody a núdzové osvetlenie, zariadenie EPS,
- j) ak spozorujem v objekte požiar, pokúsim sa požiar uhasiť, ak to nie je možné, vyhlásim požiarny poplach volaním „HORÍ“ a bezodkladne požiar ohlásim na ohlasovňu požiarov - vrátnicu v objekte ŠD, resp. priamo na linku tiesňového volania **112** alebo hasičskému zboru **150**.

CIVILNÁ OCHRANA

1) Varovanie obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi prostredníctvom syrén

- a) "**VŠEOBECNÉ OHROZENIE**" - dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti,
- b) "**OHROZENIE VODOU**" - šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom "**KONIEC OHROZENIA**" - dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Varovné signály a signál "KONIEC OHROZENIA" sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

2) Vyrozumenie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti – ubytovaných študentov

Vyrozumenie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v objektoch ÚZ ŠDaJ STU zabezpečuje stála služba prostredníctvom domáceho rozhlasu. V prípade nefunkčnosti tohto zariadenia, túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom telefónneho spojenia podľa platného telefónneho zoznamu.

3) Oznámenie o vyhlásení evakuácie zabezpečuje stála služba prostredníctvom domáceho rozhlasu.

Zamestnanci a študenti ihneď po obdržaní informácie o vyhlásení evakuácie ukončia svoju pracovnú činnosť, vypnú elektrické spotrebiče, zavrú okná, uzamknú miestnosť a opúšťajú ohrozený priestor podľa pokynov po určenej evakuačnej trase vyznačenej v grafickej časti tohto plánu evakuácie.

4) Ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti

Študentské domovy ÚZ ŠDaJ STU nemajú vo svojich objektoch vybudované ochranné stavby. Na základe výpisu z analýzy možných ohrození, objekty ÚZ ŠDaJ STU nie sú ohrozené priamymi účinkami predvídateľných mimoriadnych udalostí. Z uvedeného dôvodu sa nepredpokladá zabezpečovanie úkrytov pre zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti v objekte.

V Bratislave 9.8.2016

Vypracoval: **Bc. Milan Ďurček**
technik BOZP PO CO

Schválil: **Ing. František Hulík**
riaditeľ ÚZ ŠDaJ STU

Príloha:

Telefónne čísla ohlasovní požiarov, dôležité čísla a bezpečnostné značky

Telefónne čísla ohlasovní požiarov v ŠD STU (vrátnice – ohlasovne požiarov)

Študentský domov	Telefónne číslo
ŠD JURA HRONCA vrátnica ŠD, Bernolákova 1, BA	0918 664 030
ŠD NIKOSA BELOJANISA vrátnica ŠD, Wilsonova 6, BA	0918 664 031
ŠD AKADEMIK recepcia hotela AKADEMIK, Vazovova 1, BA	0918 664 027
Hotel AKADEMIK recepcia hotela, Vazovova 1, BA	0918 664 027
ŠD MLADÁ GARDA vrátnica ŠD, Račianska 103, BA	0918 664 020
ŠD MLADOSŤ vrátnica ŠD (A-B bloky), Staré Grunty 53, BA	0918 664 050
ŠD MLADOSŤ vrátnica ŠD (C-D bloky), Staré Grunty 53, BA	0918 664 051
ŠD DOBROVIČOVA vrátnica ŠD, Dobrovičova 14, BA	0918 664 067

Dôležité telefónne čísla

Integrovaný záchranný systém	112
Hasiči HaZÚ hl. m. SR Bratislava	150
Záchranná zdravotná služba	155
Polícia	158
Elektrárne	0800 111 567
Plynárne	0850 111 727
Vodárne	0800 121 333

Bezpečnostné značky

ohlasovňa požiarov

stanovisko hasiaceho prístroja

požiarny vodovod - hydrant

miesto prvej pomoci

úniková cesta, únikový východ

smer na dosiahnutie bezpečia